

© Elke Pannier

"Dankzij de lucide dromen heb ik het overleefd. Ik ben nu ook niet meer aan het overleven, maar opnieuw aan het leven. Mijn broer koos ervoor om te vluchten. Ook ik stond op het punt die weg te bewandelen, maar ik ben blijven zoeken. En net die zoektocht heeft me gered. Meer dan ooit heb ik besef hoe eindig het leven is. We leven maar één keer. Ook een droom is eindig, maar we kunnen wel oneindig veel dromen. Yannic was gestopt met dromen,

en dan met leven. Ik wil blijven dromen, zodat ik verder kan leven."

Joke Van Caesbroeck

Denk je aan zelfdoding en heb je nood aan een gesprek, dan kun je 24/7 terecht bij de Zelfmoordlijn: 1813 of zelfmoord1813.be

Tweewekelijks vertelt iemand van telkens weer een andere leeftijd hoe die in het leven staat. Wilt u dat ook doen? Mail naar joke@jokevancaesbroeck.be

column

Freek Van de Velde

Havermoutmelk voor een man in texasbroek

Hoe ouder ik word, hoe verder ik afdrijf van de talige mores van de huidige generatie. Als een stuurman op een wormstekig zelscheepje, waarvan het morsige zeil, de afbladderende verf op de romp en de aangegroeide mosselen op de kiel verraden dat het niet meer kan deelnemen aan een hippe regatta, dobber ik steeds verder af van de kustlijn. Maar ik hou mijn eigen koers aan, en weiger voor onderhoud binnen te lopen in het droggok.

En zo komt het dat ik allerlei nieuwe wendingen niet goed verdraag. Ik ben er te oud voor. Mijn taalgevoel is verkalkt. Ik kan tientallen, misschien wel honderden voorbeelden noemen. Ik irriteer me daaraan, of: het verhaal wat hij gisteren vertelde, of: die kortingsbon heb je nog recht op. Ik wil ze allemaal niet u doornemen in die stapje, maar een column moet in één kolom in de krant passen, anders zou het genre niet zo heten natuurlijk. Dus moet ik een selectie maken. Het is me nu te doen om een verandering die om zich heen grijpt, en die ik associeer met vrouwen die een *messy bun* hebben en in hun trui in hun broek stoppen. Types die nepmelk in hun koffie willen. Dat is geen toeval: jonge vrouwen zijn de aanjagers van taalverandering, weten we uit sociolinguïstisch onderzoek.

Wat die nepmelk betreft: ik heb een vriend die nog net iets ouder is dan ik, en die zegt tegen havermelk 'havermoutmelk'. Ja, dan weet iedereen ook meteen dat je vóór 1980 geboren bent. Hij zegt trouwens ook 'volgelingen' in plaats van 'volgers' als hij het heeft over mensen die met elkaar bevriend zijn op sociale media. Zijn vader is nog ouderwetser. Die noemt een jeans een 'texasbroek'. Ik krijg vichtige ogen van ontroering als ik zoets hoor.

De messy-bun-taalverandering in kwestie is *gij bent*. Daar kijkt de gemiddelde Vlaamse twintiger vandaag al niet meer van op. Het is een blend van *gij zijt* en *gij bent*. Een combinatie die me even erg tegenstaat als chocolade met munt. *Gij bent* is de After Eight van de taal.

Je kunt de wending in het wild aantreffen in de VTM-serie *Life happens*. Met mijn broer en een paar vrienden komen we af en toe samen om soaps te kijken. Bij voorkeur in een oergezellig tuinhuisje waar een kachel en wat fauteuils in staan, en dat we de *derrière* noemen. In die serie wordt heel sterk geacteerd, en we hopen vurig dat er een nieuw seizoen komt. Een van de hoofdrollen is een overtuigend neergezette opstandige puberdochter, gespeeld door actrice Paulien De Bock, die ook - tot onze ontzetting uiteraard - *gij bent* zegt. Wat ik meteen afvraag, is of dat dan zo in het script staat, dan wel of ze ook in het echt *gij bent* zegt. Het toeval wil dat een van mijn studenten goed bevriend blijkt te zijn met De Bock, en die verzeekert me dat ze het ook gewoon zegt.

De tweede grootverbruiker van deze wending in mijn omgeving is Anthé, een talentvolle jonge onderzoeker bij ons aan het departement. Die heeft er onderzoek naar gedaan, en heeft ontdekt dat deze taalspuit uit Noord-Antwerpen komt. Het is een slimme jongen, en welopvoed, dus het is niet dat hij niet beter kan. Het is iets redelijk nieuws. Over vijftig jaar zegt iedereen het. Overigens herinner ik me uit de lagere school dat daar ook al af en toe een *gij bent* opdook, dus het bestaat al een hele tijd. Maar nu neemt het dus hand over hand toe.

Met mijn versleten blauwe scheepstui en kapiteinspet sta ik op de voorsplecht van mijn sloep, en hou ik een meerschuismanpijp in mijn bootsmansmunkstuit, terwijl ik met de andere hand bedachtzaam door mijn grijze knelstrijk. Ik mompel een ouderwetse taal, alleen te verstaan door zeelui. De jonge landrotten op het strand, met hun kekke taal, zijn kleine poppetjes aan de einder.

Freek Van de Velde is hoogleraar historische taalkunde aan de KU Leuven. In zijn boek *Wat taal veraardt* laat hij zien hoe taal en mens elkaar beïnvloed hebben. In deze column schrijft hij tweewekelijks over wat hem fascineert in taal.

'Gij bent' is een combinatie die me even erg tegenstaat als chocolade met munt. Het is de After Eight van de taal